

ROZKRYVKA

Číslo 3.

Duběn 1971

KDO JSME A CO CHCEME

Československo je malá země ve ~~Evropě~~ Evropě

To je sice jasné každému, kdo se v životě podíval na mapu. Ale jde o to, že tato naše zeměpisná poloha je základem jakékoliv československé politiky. Osud Československa závisí víc než osud mnoha jiných zemí na světovém vývoji. A tady se dostáváme k bolavému místu: Světový vývoj je moc složitý, není lehké se v něm vyznat a to svádí k používání primitivních šablon. Někteří lidé pamatující druhou světovou válku sahají k šabloně, která se osvědčila po Mnichovu: ať se zostří mezinárodní napětí ať dojde k válce a okupant bude poražen. A máme tu co dělat i s pozůstatky dogmatické propagandy z nedávné minulosti. V čase kdy jsme v Sovětském svazu viděli přítele, měli jsme sklon schvalovat každý jeho krok v mezinárodní politice. A dnes je naopak silný sklon každý jeho krok odsuzovat.

Ony tkví v tom, že se píše rok 1971 a ne rok 1939. Svět dnes vypadá zcela jinak. Je z velké části rozdělen mezi dva bloky, v jejich čele stojí SSSR a USA. Do roku 1953 se silně zostřovalo mezinárodní napětí, hrozila třetí světová válka. Tento trend se změnil. Rozhodující rys situace v posledních letech je úspěšné úsilí o zmírnění mezinárodního napětí mezi oběma hlavními bloky. Toto úsilí vyvíjí jak SSSR, tak USA. Tento vývoj není ovšem jednoznačný. Došlo i k nejedné události, která napětí zostřila, avšak ve velku převládá tendence k mírnění. Není třeba vykládat, že by v Československu máme zájem na zachování míru. Třetí světová válka by ohrozila existenci lidstva a naše poloha na hranicích obou bloků by zvláště nebyla nijak zviditelněna.

Nejde však jen o to. Máme zájem na uvolnění mezinárodního napětí i proto, že vytváří příznivější půdu pro náš vnitropolitický vývoj. Ne náhodou byly hrůzy padesátých let spjaty s přípravou na válku. To sice znamená, že příznivý mezinárodní vývoj se odrazí automaticky i na situaci ČSSR - 21. srpna je toho důkazem. Ovšem invaze do Československa zároveň ztížila situaci sovětské politiky o sblížení se Západem. A to znamená, že sovětské vládě, vyhlásující mírové soužití, musí brát na naši vnitřní situaci větší ohled než kdyby se orientovala na nevyhnutelnou válku.

Tím je dán i náš vztah k Sovětskému svazu. Cecňujeme velké dílo, které SSSR udělal i pro naši vlast v boji proti fašismu. Avšak po 21. srpnu v něm nemůžeme vidět přítele. Ti z československých státníků, kteří chtějí skutečně zlepšit vztah našeho lidu k SSSR na základě rovnoprávnosti a ne vazalského patolizalství, měli by slovo "přítelství" na delší dobu vyřadit ze svého slovníku. My nevidíme své poslání v protisovětské či protiruské propagandě, tu dělá ostatně nepřekona-

telně čs. rozhlas, televize a tisk/. Je nám cizí jakýkoliv nacionalismus. Odsuzujeme světovou okupaci právě jako nacionalistický akt porušení internacionalistické zásady rovnoprávnosti národů - velkých i malých. Tváří v tvář skutečnosti, že slovo internacionalismus je špiněno /protože za internacionalismus se vydává dokonce odborné patolizalství/, se prohlašujeme za internacionalisty. Vidíme v internacionalismu jednu z nejsvětějších zásad, k níž se lidstvo v druhé polovině XX. století pracovalo. Nikdy nepustíme se zřetel, že ruský národ je nejen národem osvoboditých za 21. srpen, ale i národem Secharovů a Rostropovičů. A jsme přesvědčeni, že kdyby mohl Rostropovič vystoupit v Praze či Bratislavě na koncertě, měl by ovace, které by vládám jeho země byly značně nepříjemné.

Náš vztah k SSSR vychází ze skutečnosti, že jde o druhou světovou supervelmoc, že toto postavení se do konce tohoto století pravděpodobně nezmění a že vnitřní vývoj v Československu musí respektovat stanovisko Sovětského svazu. Poslání naší země vidíme v tom, že by měla měnit poměry mezi oběma bloky. Měla by naopak podle svých skromných možností přispívat k zachování míru. Vítáme proto i všechny kroky sovětské politiky, které jdou tímto směrem. Vítáme konkrétně smlouvu o neútočení s NSR, stejně jako úsilí o mírové řešení konfliktu na Blízkém východě. A vítáme kroky jdoucí opačným směrem, jakými byla nejen okupace ČSSR, ale také nátlak na Rumunsko a Jugoslávii.

Na závěr citujeme pasáž z prohlášení Socialistického hnutí československých občanů z 28. října 1970, s níž se plně ztotožňujeme: "Klíčový je náš poměr k Sovětskému svazu, našemu největšímu sousedu a velmoci prvního řádu. Bude nutno překonat nechápavý, záporný až nenávislivý vztah, který dnes z pochopitelných důvodů chová velká většina čs. obyvatelstva. Současnou situací jsme však nezpůsobili my a také ji sami nezaměříme. Změnit ji může především nynější nebo budoucí vedení SSSR, když pochopí, že 21. srpen a jeho důsledky je nutné napravit, když si uvědomí, že cenný je takový soused a spojence, který sňojenctví se Sovětským svazem nečítá ohrožení vlastní suverenity, ale naopak její respektování, případně i zještění. Bude to dávat Sovětskému svazu stále na vědomí, že přátelství a dobré a ušlechtilé styky mu nezajistí vojenské posádky a hrstka zálešných a z minulosti poznamenaných lidí, ale pouze stát svobodných občanů, kteří žádný jiný zájem než dobré sousedství a rovnoprávné sňojenctví mít nemohou.

Poválečný obraz Evropy je dodnes dán poválečným rozdělením na dva vojenské bloky, které respektují status quo. Nepřirozenou a škodlivou blokovou politiku lze odstranit jen dohodou všech států Varšavské smlouvy, Atlantického paktu a neutrálních zemí. Čs. zahraniční politika by měla podporovat všechny kroky k tomuto cíli: dvoustranné i vícestranné paktů o neútočení a zřeknutí se násilí, dohody o bezatomových pásmech omezeného zbrojení /případně bez zbraní vůbec/ zejména na hranicích obou bloků, dohody o odchodu vojsk z cizích území. Pokud zatím nedojde k dohodě o rozpuštění bloků, Československo bude podporovat status quo."

Jaké vidíme východiště?

Úkolem politiky není proklamovat tužby lidí, vznášet ideály a vyryšlet si modely společenského uspořádání. Tento úkol připadá sociologii, politologii, právní vědě a ostatním příbuzným disciplínám nemluvě o tom, že proklamovat své ideály a tužby je právem každého člověka. V roce 1968 jsme mohli své tužby projevit dostatečně nhlás. Až na jediný program narysoval model uskutečnitelného společenského zřízení. Úkolem politiky je najít cestu k realizaci tohoto či podobného modelu. A tato cesta může být pouze postupná. V nejbližších letech půjde pravdě-

podobně pouze o to krok za krokem zlepšovat materiální i právní postavení našich občanů. Toto zjištění se může zdát pesimistickým. My však prohlašujeme, že iluze o naší situaci jsou škodlivé. Naše spoléhají ti, kteří věří v rychlou změnu, která nás na příchod svede?

Na nějakou převratnou událost v meziválečných vztazích? To sice není vyloučené, ale znalci světové politiky se dnes shodují v tom, že podobná událost není pravděpodobná. Kalkulace s ní je proto riskantou do loterie a seriozní politikové nesí takto hazardovat. Zvláštní nadějí pro nás je vývoj v Polsku. Ovšem nutno mít na zřeteli: 1. Vítězství pokračování řešení není ještě jisté. 2. I v případě vítězství pokroku v Polsku se může dopřít na Československo projeviti až s odstupem času a ne v nejbližších měsících, spíše však v příštích letech, což nás asi znepokojí ani nejbližší 2-3 roky.

Jiná iluze spočívá v očekávání krachu ekonomiky a s ním spojeného zhroutení režimu. Proti této iluzi jsme snad přinesli v minulosti čísla dostatek argumentů. Naše ekonomika je ve stavu nebezpečí, zastává se kapitalistickými státy, které vyšly ze stejných nebo horších podmínek /NSR, Rakousko/, je nebezpečí, že se tato zastávka bude prohlubovat, tzn. že se nebezpečí zboží a jeho špatná kvalita stane trvalým zjevem. Ale zpomalený vývoj nebo dokonce stagnace neznamená krach /i když je to v jistém smyslu horší, protože krach přináší obvykle zdevastující/. Iluze o osvobození následkem hospodářského zhroutení je proto podle našich mínění škodlivá. Vede jen k ospravedlnování lenochů a lajčáků a přispívá k demoralizaci. A demoralizovaný národ se bude těžko osvobozovat.

Naše cesta k osvobození bude asi dlouhá. Rychlé řešení nevyklučujeme, ale nechceme se na ně jednostranně upnout, nespoutáme se s pomalým vývojem. A to proto, že rychlé řešení nezávisí na nás; Čechů a Slováků, ale na vnějších, na nás málo závislých okolnostech. A náš nejde ani tak o to v co věřit, jako o to CO DĚLAT.

Při naší strážlivosti zůstávají optimisty. Naše optimismus spočívá v přesvědčení, že nelze trvale vládnout národům proti jejich vůli. A situace v ČSSR se nedá srovnávat s padesátými léty. Těžší vedení mělo i v těch nejosudovějších činech, jakými byly politické přečty, masovou podporu, zejména v dělnictvu. Odhalení zločinů z padesátých let spolu s invazí 21. srpna způsobilo takový otřes, že kolaborantské politika nemůže nikdy získat podporu většiny, ale nemůže si ani vytvářeti menšinovou masovou základnu.

Režim udržovaný silou cizích tanků proti vůli aktivní většiny národa a především dělnické třídy nemůže být pevný. A sovětské vládě není již dnes lhostejné, že bezprostřední zázemí na hranicích jsou bloky je pro ni nespolehlivé. Nemluvě o tom, že nevráživost čs. lidu proti sovětským jednotkám působí rozkladění na vnitřní vývoj v SSSR. Udržování kolaborantského režimu proti vůli čs. lidu je proto v rozporu s národními a státními zájmy Sovětského svazu. A je jen otázkou času, kdy to pochopí jeho vedení.

Z tohoto hlediska cílem československé politiky musí být, aby chom dosáhli podobného zadržování ze strany Sovětského svazu jako dosáhla Jugoslávie v roce 1955. Nechceme čekat laciná srovnání - Jugoslávie nebyla vojensky obsazena - avšak na naší straně jsou některé příznivé momenty, jež u Jugoslávů nebyly: Naši polodělní předáci nebyli nikdy označeni za fašisty. A zatímco Jugoslávie se po roztržce v roce 1948 ocitla na neznámé cestě, u nás byly v roce 1968 položeny základy programu k demokratické socialistické společnosti. A naše dneš tak naplánované ekonomické reformy je dříve opatrně a úspěšně naprobovována.

v Maďarsku.

Neskrýváme, že dosáhnout takového kroku ze strany sovětské vlády xxxx nebude snadné. Na druhé straně se však nadejde klamat šablonovitým pohledem, který vidí všechny země Varšavské smlouvy jako jednobarevnou skupinu satelitů. Tak tomu bylo do roku 1955. Dnes je nad slunce jasně, že Rumuni uplatňují v rámci Varšavské xxxx smlouvy samostatnou zahraniční politiku a že vztahování sovětských vůdců do vnitřních záležitostí Polska, Maďarska i NDR je nesnadné. V tom tkví také řádné vyřešení mezinárodního postavení ČSSR: nejsem obyčejný satelit, jsem dnes nejméně samostatný a naprostě loutkový stát z celé střední a východní Evropy. A v této situaci náš postavení ostatních zemí Varšavské smlouvy určuje i etapy, kterými náš proces svobozobování to nyní má být postupně pokračuje zřejmě bude uset proběhnout. Nemá to příliš věcné ve srovnání s pivními řeči nebo keňkovými úvahami plnými nadějí na Den, kdy náš neznámý síly /USA, OSN či nějaké božstvo?/ přinesou na stříbrném třece sv. bodu. Ale je to jediné reálné naděje.

Prote proto nás z tohoto pohledu na mezinárodní situaci nevyplývá pasivně čekat. Nic nepřijde samo od sebe. Nemohlo-li dosáhnout svobody najejnu, je třeba vést dlouhý boj a dobývat metr za metr. Dnes je v úvodu demokracie v naší zemi prakticky na nulové úrovni. To však nemůže trvat dlouho. Život si vaří a topení. Kalaberantů je tak úzká vrstva, že nestačí na obsazení všech funkcí - v odborech, družstvech, národních výborech, ani ve straně - v KSČ. Budou tam muset použít slušné a pokračové lidi. A ti budou muset využívat xxxxxxxxxx demokracických zásad ústavy, zákonů, stanov. Vývoj Maďarska po roce 1956 je velmi poučný: v roce 1957 tam byly desetitisíce lidí ve vězeních - v posledních letech je tam život mnohem snázeitelnější než u nás. Avšak z ústředně: ani metr demokracie neobstalo zadarmo. Musíme dávat co nejvíce najevo svůj neshles s dnešním stavem. To neznamená zbytečně riskovat. Český národ má dostatečně s frází pasivního a tichého odporu staré zkušenosti.

Proti dnešnímu loutkovému a cizími tanky podpíranému systému stojí hnutí drtivé většiny čs. občanů - těch více než padesát procent, kteří s dnešním stavem neshlesí. Cílem skupiny POKROK proto není nějaké opoziční hnutí vytvářet, protože ono už od roku 1969 v jasné podobě existuje a 21. srpen 1969 byl jeho nejvýraznější projevem.

Plíživé utužování konzervativní diktatury, odbourávání výslovnosti ledna i mnoha ředlečných spolu s narůstáním iluzí o rychlém zvrstí pochopitelně způsobily odliv opozičních nálad. Ale střídmí přílivu a odlivu je nutnou součástí každého hnutí v každé historické etapě. Jen nezkoušení lidé se mohli domnívat, že intenzita odporu xx se bude stále držet na úrovni let 1968-1969.

Hnutí existuje a my, skupina POKROK, se považujeme za jednoho z jeho mluvčích. Chceme lidi informovat o tom, co se z oficiálních novin nedozvědí. Chceme jim říkat své názory na situaci, na perspektivy i na to, co by se mělo dělat. A víme, že lidé s námi budou souhlasit tehdy, když budeme vyjadřovat jejich pocity a jejich zájmy.

Jsem opoziční hnutí, ale naše opozičnost je zvláštního druhu. Nikdy nebudeme odhánět pozitivní úkoly čs. vládnoucích míst. Tato místa musí mluvit o tom, že usilují o zlepšení hospodářské a situace a o zvýšení životní úrovně, o zvýšení vzdělanosti, musí mluvit i obecně o účasti lidu na řízení společnosti, o nutnosti zvýšit úlohu odborů a rozšiřovat či prohlubovat socialistickou demokracii. Tato

vše jsou naše cíle. Jenže v ústech dnes vládnoucích politiků to jsou buď zbožné přání nebo prázdné fráze a politické lánovry. My to na xxx rozdíl od nich myslíme vážně. Všechna společná těhta v pozitivních úkolu může přispět dněch 90 či více procent lidí více než celé vládnoucí garnitura. Protože dnešní vládců chybí to hlavní, co je potřeba k úspěšnému řízení společnosti: s uhlas a podpora lidí. Předek na pracovišti - pokud je v dněch byrokratické, okonlické, systému, možný - zavole spíše dělník nebo technik mající autoritu než stranický tajemník. A nám jde nejen o to, aby se někdo lib jednou osvobodil, ale aby již v nejbližších letech, tedy ještě před x osvobozením, se měl lépe než dnes. Nejde jen o samozřejmá přání vyšších reálných mezd, ale o zlepšení ve všech oblastech života. Chceme, aby vyšlo co nejvíce dobrých knih, aby byla co nejvíce dobrých filmů, divadelních představení, aby co nejvíce článků v tisku se čela čist, co nejvíce rozhlasových relací poslouchat, aby se na ča nejvíce televizních programů bylo možno dívat.

Proto odsuzujeme nejen teror či sběťže jako metody boje za osvobození, ale i pasivní rezistenci v pracovní oblasti. Pracovní kx úspěšně pro osvobození mohou jen poctiví pracující lidé, ne lenoši a ulejšvci.

Co je poctivá a svědomitá práce, to je každému jasné. Méně je jasné, jak se dě za dněního stavu politicky působit. A práce je možností mnoho. Začíná to v rodině. Vždyť učitelé nemohou ani při nejlepším snaze říci dněm žákům všechno. Proto na každém, kdo má děti a mladší sourozence záleží, jak bude připravena budoucí generace. Přitom sami učitelé mohou učít větší či menší kus práce, dobrou či špatnou práci podle toho, jak budou učít.

Mnoho lidí je na místech, kde rozhodují či spolurozhodují o přijímání či propouštění zaměstnanců. Dnes jsou slušní lidé v tomto směru téměř bezmocní. Ne však zcela. Statisíce občanů, kteří se po x ledu pokrokově angažovali, jsou dněm číkanovní - od dělníků a úředníků až po univerzitní profesory. A práce často záleží na hlase jedného člověka, aby se osud postiženého zlepšil či zhoršil. Vyslavit se dněm nahlas pro Dubčeka nebo Krieglax či Sarkovského je nemožné a bylo by to většinou jen prázdné gesto. Ale vyslavit se proti xxxxxx propouštění Marie Novkové ze zaměstnání, protože ona /či dokonce jen její manžel/ byla před třemi roky členkou nějakého výboru, je často bez zvláštního rizika a ulchčí této ženě i její rodině troše chvíle. Chce to jen trochu statečnosti. Proto má také význam, kdo bude v nejbližších měsících a letech sedět v národních výborech, nebo ve výborech stranických a odborových. Dnešní dněm ženě možnosti působit na těchto funkcích dávají postihnout, že do budoucnosti jách nebude méně, nýbrž více.

Vzpomeňme jen na obdobný vývoj v posledních letech vlády Antonína Novotného. Jaký pokrok zaznamenala právě věda, kultura, zemědělství atd. Bylo to mimo jiné proto, že na mnoha místech seděli slušní, pokrokoví a kvalifikovaní věduci lidé. O významu těchto pozic a obdobného vývoje svědčí i to, že nejextrémnější zběsilci /Levá fronta, Čechie/ se právě něčeho podobného hrozí. Lže totiž vyměnit všechny ministry a tajemníky, ale nelže vyměnit lidi!

x x x

K. O. R. U. P. C. E

Podle usnesení vedení KSČ budou političtí pracovníci sběnického aparátu odcházet do důchodu jako pracovníci rizikových pracovišť s odpovídajícím nárokem na vyšší důchodu, který bude vyplácen ze státní pokladny. Platy jim byly již v r. 1969 velmi zvýšeny podle toho, jak

se kdo osvědčil v boji proti "kontrarevoluci".

PAN M O C a vědeckotechnická REVOLUCE

Jako šéfredaktor Rudého práva napsal pan MOC v tomto listu dne 14. listopadu 1970: "Zastatost Československa byla dokazována na tom, že Západ má větší počet elektronických počítačů, a byli bychom jistě dospěli i do bodu, kdy by xx za právoční atribut vyspělosti byl považován i počet mladých kuřáku karihuany."

A nyní: Kolik má kdo elektronických počítačů / podle časopisu *Giorno - speciale elettronica* / - pochopitelně bez mladých kuřáku karihuany:

USA	69 260	NDR	360
NSR	6 330	Rakousko	350
Japonsko	5 950	Dánsko	350
SSSR	5 000	Norsko	240
Anglie	4 800	Finsko	150
Francie	4 630	Irsko	150
Nizozemí	1 250	Polsko	150
		ČSSR	120
		Portugalsko	100

MLÁDÍ A CYNISMUS

Je známo, že v našich oblastech řízení a vědy byli kvalifikovaní pokračovní lidé, znění velkou pracovitostí, nadrženi v rámci konzolidace a boje proti tzv. "previcii" lidmi "spolchlivými", týt často s neprostě nedostatečnou kvalifikací a schopností. Protože těchto nových vedoucích zřejmě být z toho důvodu "horko", nabýt cítí, že dlouho neudrží krok, rozhodli se soudobý režim k provedení velkého návratu. Provádí rozsáhlý pokus získat z mladé generace lidi s určitým vzděláním a kvalifikací za cenu rychlé kariéry. I mezi mladými lidmi se najde dost vypočítavých cyniků, kteří nemohou odolat lákavým nabídkám snadno vystřídat starší pracovníky, jejichž úroveň kvalifikace by mohli namáhavě dosáhnout jen po letech usilovné práce a studia. Tak přicházejí na společenskoviědní pracoviště, do rozhlasu, televize apod. lidé, kteří právě dokončili studium na vysokých školách, aby zde vyvíjeli horlivou činnost, ba dokonce i nevybíravý nátlak na věkově starší, zkušené a vzdělané pracovníky a uznávané odborníky.

Jen nevědomé sebevědomí může předstupovat tak veliké životní riziko. Nestliže setrvávají na této cestě, zaplatí za ni nejen morální a politický, ale i odborný krachem. Přimlouváme se za hledání takových způsobů vlivu na ně, jenž by jim ukázal, kam se íítí. Můžeme pro ně udělat víc?

VE ZKRATCE

V nejvyšších kruzích se říká: Antonín KAPEK se vyslovil v úzkém kruhu, že G. Husák, rovněž už na sjezdu nebude kandidován na funkci prvního tajemníka ÚV KSČ. Kritizoval snad Kapek Husáka i Svobodu jako lidi, kteří vedou boj proti previcii nedůsledně?

x x

Téměř 13 milionů Kčs prý činí škoda způsobená zničením knih, které byly již ve výrobě a byly dány na inck.

x x

Do ČSSR nesmí docházet MUNDO OBRERO, orgán ÚV KS Španělska. Místo toho k nám chodí pod stejnou hlavičkou vydávaný list *Lister* vy frakční skupiny, sídlící v Moskvě.

x x

Generál KORCZINSKI, náměstek polského ministra obrany, viník střelby do lidí, byl odvolán.

x x

Milý čtenáři, děkujeme za pozornost, nashledanou v příštím čísle.